

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontál”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:
Postán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

A testi nevelés.

Az ifjuság testi nevelésének nagy-szabású akciója indul meg újra Wlas-sics Gyula vallás és közoktatásügyi mi-niszter jóvoltából. Nem rég anket volt a kultuszminiszteriumban, amelyen hosz-szas és alapos tanácskozás után meg-vitatták azokat a módokat, amelyek-nek segítségével a testi nevelés ügyét előbbre vihetik. A tanácskozáson részt-vett a társadalom több vezető alakja, jelen voltak pedagógusok, sok tornata-nár és a nagyobb sportegyesületek vezető emberei.

Arról volt szó, hogy a testedzés kultuszát hogyan terjesszék ki az iskola keretein túl s hogy a társadalmat ho-gyan lehetne fogékonyra tenni a testi nevelés fontos kérdéseiről?

Megállapíthatjuk már, hogy ez a kultuszminiszteriumi anket igen értékes dátumot jelent a testedzés kultuszának fejlesztésében. Ha van mód arra, hogy a társadalmat mobilizálni tudjuk, ilyen kérdésekben, amelyek a közszükség és közjó erejével lépnek fel, úgy a leghe-lyesebb és legezérvezetőbb módja en-nek az, ha magát a társadalmat nyilat-koztatjuk meg a saját dolga felől.

A magyar társadalomnak sok tit-kolt baja van, amely idülté és szinte hogy korossá vált a közöny miatt. Ör-vendetes jelenség, hogy épen arról az oldalról, amelyen Magyarország társa-dalmi és közéleti vezetésére van hiva-tva, kormányrésztől tapasztalható az u-jabb időkben a legnagyobb érdeklődés a társadalom bajai iránt. Az utóbbi évek igen kedvező eredményeket tüntetnek föl a társadalmi megújulás nagy fel-adatai keretében. A gyermeknevelést ma Magyarországon olyan alapokon szerve-zik, hogy bármely művelt nyugati ál-lam megirigyelhétné tőlünk. Most épül-nek országsherte, a vidék nagyobb vá-rosaiban az állami gyermekmenedékhelyek, körülbelül harmincz lesz a szá-muk és büszkén mondhatjuk, hogy o-lyan intézmény az, aminővel nagy kul-turállamok sem dicsekedhetnek.

A testi nevelés fontos kérdésének megoldásához is immár több mint bizo-

nyos, hogy a közel jövőben már elju-tunk. Ebben a tekintetben bizony vajmi hátra maradtunk eddig. A nyugati kul-tura mérföld léptekkel előttünk jár a tes-ti nevelés fontosságának megértésében, ami annál csodálatosabb, mert a ma-gyarnak már születésében vihar vetette meg az ágát s ezt a bércezes hazát az erő hódította el nekünk, hogy később aztán a keresztény szellemi műveltség teljesen biztosítsa számunkra.

Abban a nagy szellemi evolució-ban, amelyen Magyarország az utóbbi évtizedek alatt átment, a testi nevelés szükségességének tudata teljesen kive-szett a köztudatból. Talán a lélek fej-lesztésének nagy munkája miatt idő sem volt rá, de tény az, hogy a testedzésre semmi ügyet nem vetettünk. Pedig nem szabad felednünk azt a tételt, hogy csak ép testben lehet ép lélek.

Ez a tétel a klasszikus kor hagyatékában maradt az új világra. A hellén szövetségnek, a szépségében és erejé-ben ma is csodált klasszikus tökéletes-ségnek ott ringatták bölcsőjét az olym-piás mezőkön. Azt a hagyatékot, amely-lyel a testedzés kultusza a klasszikus korból örökül maradt ránk, eddig jó-részt érintetlenül hagyta a társadalmi közöny. A magyar társadalom mintha nehezen értette volna meg az ép test és ép lélek teoriájának jelentőségét s a testedzést az időszakos sportok színvo-nalára helyezte s ezzel értékét leszállította.

Bizonyos, hogy a nemtörődömség és helytelen megítélés a társadalom tá-jekozatlanságán mult. És igen üdvös az a törekvés, amely az ifjuság testi nevelésének és fejlesztésének intézményé emelésével a figyelmet és érdeklődést a testedzés felé akarja irányítani. Mert úgy áll a tétel, hogy hiába vetik meg az iskolában az ép test alapját, ha azon-tul, a társadalmi életben a testedzés nemes munkája nem találja meg foko-zatos folytatását. Éppen ebből a szem-pontból igen örvendetesnek találjuk, ha a testi nevelés az iskolán kívül, a köz-napi élet kereteiben, a nagy társadalom-ban is a maga fontosságához mért gya-korlati megítélést talál.

A kultuszminiszteriumi anket azt a hitet kelti fel bennünk, hogy a tested-zés kultusza állandosulni fog Magyaror-szágon s a testedzés nem csak sport-játék lesz, hanem szükségszerű ténye-zője magának a társadalmi életnek.

A nemzetiségek és a helyzet. A nem-zetiségek magatartásáról a magyar politi-kai helyzettel szemben a következő szerb lapnyilatkozat ad számot:

A szerb ellenzéki Branik nem hisz más kibontakozásban az abnormis parla-menti viszonyokból, mint az új választá-sokban. Kérdés tehát már most, ragasz-kodnak-e a nemzetiségek az 1895. évben kimondott passzivitáshoz? A Branik szerint az eddigi passzivitás nem mutatott föl gyakorlati haszont. A tótok tehát máris elhatározták, hogy részt vesznek a választási küzdelemben. A románok körében is mindinkább tért hódít az aktivitás eszmé-je. „Mi szerbek is — folytatja — vagy 6—7 képviselőt küldhetnénk a parlament-be egy kis kitarítás és a szerb ellenzéki pártok vállvetett küzdelme mellett. A nem-zetiségek esetleg 30—60 képviselőt küld-hetnének a parlamentbe, ha erélyesen és kitarítón hozzálátnának a küzdelemhez. Hogy Khuen-Héderváry miképpen fog vi-selkedni a nemzetiségekkel szemben, nem tudjuk. A magyarok pedig ne higgyék, hogy a nemzetiségek, még egyszer fel fog-ják magukat használtatni a bécsi kamarilla által. Ezért hisszük, hogy az összes nemzetiségeknek aktív részt kell venniök a kiírandó választásokban.”

Magyarosodjunk.

Kereskedelmünk magyarosodása ör-dekében a temesvári kereskedelmi és ipar-kamara felhívást intéz kerülete üzletvilá-gához. A kamara ugyanis saját hivatalos gyakorlata, de épúgy más hatóságok vo-natkozó közlései során sajnálatos tapasz-talja, hogy a Délvidék üzletvilágának nagy része üzletvitelében és levele-zésében, valamint a hatóságokhoz és testülethez intézett beadványaiban nem érvényesíti kellőképp a magyar nyelvet.

Épp oly szembetűnő az idegen nyelvű cézegtáblák alkalmazása. Délmagyarország városaiban még sűrűn láthatók a nem ma-gyar feliratu cím táblák, a mi annál helytelenebb, mert úgy a külföldi mint a honi látogató ép e külső megnyilatkozás

Fischer Lipót és Ede

URI-, NŐI, és KATONAI SZABÓCZÉG
NAGYKIKINDÁN.

Elvállal: Egyéves önkéntesi felszereléseket, valamint mindennemű egyenruhát készítésre. Nagy választék, angol, francia és honi férfi szövetekben. Angol és francia női costumok, blouseok, jaquettek és paletot-k megrendelésre a legegánsabb kivitelben készítettnek.

alapján vél a helyi viszonyok tekintetében mérvadó következtetést vonhatni.

Egy másik jelenség, hogy kereskedő czégeinknek tetemes része kivált a régiak — német czégyjegyzés elbírának. Ez nemcsak visszás, de az illetők magánérdeke szempontjából is hátrányos állapot, mely a törvényszékhez benyújtandó egyszerű kérvény által rövidesen megszüntethető.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara világos tudatában a kerületbeli kereskedő és iparososztály minden kétségen felül álló hazafiasságának, bizalomteljesen keresi meg kerülete üzletvilágának mindkét osztályát, hogy a magyarosodás hazafias feladatát előmozdítandó, legalább belső üzletforgalmukban és hivatalos beadványaikban a magyar nyelvet honosítsák meg.

Azon üzletek és czégeket pedig, melyek czimfeliratukban az állam nyelvét eddig mellőzték, avagy kellően kifejezésre nem juttatták, valamint azok is, a melyek czége csupán németül van bejegyezve, felhívja a kereskedelmi és iparkamara, hogy a megfelelő változást már saját reputációjuk, de nemkülönben a kerületi kereskedelem hírneve érdekében mielőbb vigyék keresztül.

HIREK.

— **A király az őszi hadgyakorlatokon** A király végleges megállapodás szerint szeptember hó 5-én utazik az őszi hadgyakorlatokra s három napon át gróf Zselénszki Róbert radna-lippai kastélyában fog tartózkodni.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanic Lajos főispán és neje Balatonföldvárra utazott, hol szabadságidejének egy részét fogja tölteni. Dr. Bogdán Zsivkó városunk polgármestere holnap három heti szabadságra indul.

— **Csendőrszaporítás.** A szegedi csendőrkerület új beosztásafolytán a nagy-kikindai csendőrszakaszban is változás állott be. Az eddigi 13 őrs helyett ezentul 16 lesz és pedig az eddigieken kívül 5—5 csendőrből álló új őrsöket kap Bogáros, Németczernya és Horvátkécsa, a pádei őrs Szajánba tétetik át. A nagykikindai szakasz összes eddigi lovas őrsői gyalogositva lesznek.

— **Talált karperecz.** Csunesics Béla jogszigorló esütörtökön este a korzón egy tömött arany karpereczet talált, melyet tulajdonosa kellő igazolás mellett a rendőrkapitányi hivatalnál átveheti.

— **Nyári mizeriák.** Városunknak kevesebb dolga és több pénzü polgárai a midőn a nyári meleg napok elérkeznek, itt hagyják a mi városunkat és mennek fürdőhelyre üdülni. Talán nem is annyira a kánikulai nagy melegség készíti ezeket a polgártársakat az üdülni helyek felkeresésére, mint inkább az az óriási por, mely nyáron a mi városunkat olyan karakterisztikusan jellemzi. Tény az, hogy a nyári hősege ellen a Népkertet kivéve városunkban nincs hova menekülni. De a por veszélyes hatásától a város talán mégis megkímélhető a város itthon időző lakóit ha, másért nem is, azon magas pót-adóért, melyet szegény és gazdag egyaránt fizet. Nálunk azonban a polgárok egészségének érdeke alig jön számításba. Azzal a hatóság mit sem törődik. Legalább azt tapasztaltuk a legutóbbi forró napok alatt, amikor nemesak a forróság gyöttrő hatását, de az egészséget veszélyeztető port is túrnunk kellett. A meleg ellen nem igen van menekvésünk, de a pornak megszüntetésére van elég ártézi kutunk. Ha talán a tegnapi eső el nem veri a port, még most is kénytelen vagyunk a fulasztó porban járni. Azt hisz-

szük, hogy a város minden polgárának megvan az a joga, hogy a hatóságtól megkövetelje az utcák locsolását. A locsolás elhanyagolása nagy bűn a város részéről, mert azt igazolja, hogy nem törődik semmit a város lakóinak egészségével, sem kényelmével, hanem kényelemben tartja a város napszamosait, kiknek egyik kötelessége volna a locsolás is, mert azt nem tudjuk elhinni, hogy a város az ártézi vizet akarná megtartani.

— **Aranylakodalom.** Nákófalváról írja tudósítónk, hogy ott folyó hó 20-án Fischer János és neje ezü. Schulz Rozália köztisztviselőben álló agg házaspár aranylakodalmat ült. Az ősz párt nyolcz élő gyermeke, unokái, dédunokái és nagyszámu rokonsága kísérte a ritka szertartáshoz, melyet Altenbach András róm. kath. h. plébános végzett. A ritka szép ünnepet ült házaspár még mindig jó egészségnek örvend. Az asszony, bár 11 gyermeket szül, és pedig két izben ikreket és egy izben három gyermeket, kik mind életben vannak, páratlan egészségnek és frissességnek örvend. Érdekes volt ezen ritka alkalomnál, hogy az egyik esketési tanu, 1852. évi szeptember 14-én szintén mint tanu szerepelt az aranylakodalmasoknál.

— **Akinek teher az élet.** Nagyteremiáról jelentik, hogy tegnap előtt Ritter Kristóf 73 éves öreg embert az ottani községi téglaverő gödrökben egy eperfára felakasztva találták. Hogy mi vihette a vagyonos öreget a végzetes tette hozzátartozói nem is gyanítják.

— **Két öngyilkosság egy óra alatt.** Tiszahegyesről jelentik telefonon lapunknak a következő megrendítő esetet. F. hó 23-án Petkov Préta odaváló fiatal szerb gazda a kora reggeli órákban a szoba gerendájára felakasztotta magát. Mire fiatal felesége észre vette, már kiszenvedett. A fiatal nő jajveszékelésére átfutott Sebul Ve lamirné szomszédja, hogy megtudakolja a jajveszékelés okát. A szörnyű hirt aztán megvitte otthon nagybeteg férjének, akit annyira meghatott a szomszéd végzetes tette, hogy feltápaszkodott ágyából és egy őrizetlen pillanatban ő is felakasztotta magát. Mikor észrevették már halott volt. Petkovot is gyógyíthatlan betegség gyötötte ami ellen hasztalan keresett legutóbb a fővárosi klinikán is gyógyulást.

— **Állomásnévváltoztatás a torontálj h. é. vasuton.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló torontálj helyi érdekű vasutak Pancsova állomása: Pancsova-Józsefváros; a pancsova-petrovoszellői helyi érdekű vasut Pancsova-Temespart állomása pedig: Pancsova elnevezést nyert.

— **A kóbor cigányok ellen.** A belügyminiszter a törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, melyben értesíti a hatóságokat, hogy a kóbor cigányok Romániába be nem bocsátassanak, tekintet nélkül arra, hogy a határon szabályszerű igazoló okmányokat tudnak-e felmutatni. Minélfogva a kóbor cigányok részére szóló külföldi utlevél ajánlati táblázatok a miniszteriumhoz fel sem terjesztendők. A Romániából kitasított s a határra tolonczolt kóbor cigányok közül pedig csak azok vehetők fel a magyar hatóságoktól, kiknek magyar honossága és illetősége a román hatóságoktól kétségtelenül megállapított.

— **XIII. Leó pápa elhalálása** alkalomból a rom. kath. egyház tulajdonát képező épületekre kitűzték a gyászlobogót a gyász jeléül. A helybeli állami polg. leányiskola épületére is kitűzték. Miért, nem érljük, lévén az állami és nem felekezeti tanintézet. Kérdjük az igazgatóságot, ha Brankovits György szerb patriarka, vagy Kiss Áron debreczeni püspök-kiket az Úr Isten különben sokáig éltesse — meg találna halni, valjón kitűznö-e a fekete gyászlobogót?

— **A telefonos hölgyek egyenruhát kapnak** Az intéző körök elhatározták, hogy a telefonos hölgyeket egyenruhával látják el. A ruhát szürkének tervezték, mely hétköznapi szín ellen azonban óvást tettek a hölgyek. Az óvásnak eredménye lett, amennyiben kékszinű egyenruhát fognak viselni. Az uniformis bizonyára nagyban elő fogja segíteni a telefonforgalom pontos lebonyolítását. (?)

— **Az ország nagybirtokosai.** Magyarországon legnagyobb földbirtokos a magyar állam, melynek 2.816.419 kat. hold földje van. A magánbirtokosok sorrendje ez: herceg Esterházy Miklós gróf 421.053, gróf Schönborn Ervin 216.021 holddal. A holtköz birtokai közül legnagyobb a nagyváradi r. kat. püsköké: 189.933 hold. A bercegprimási uradalom 91.800, az ogri káptalan 91.702 hold. míg a kalocsai érseki uradalom csak 23.143, hold. A zsidók közül legtöbb földje van báró Schossberger Zsigmondnak: 25.117 hold, utána Popper Armin következik 25.000 hold földdel. A városok birtokai közül legnagyobb Szabadka városé, 166.070, Debrecené 99.618, Szegedé 72.427 hold.

— **Hány zsidó van a világom.** Egy Angliában legújabbán kiadott statisztika érdekes számokban csoportosítja a világ különféle államaiban lakó zsidóságot. Eszerint a világ összes államaiban a zsidóság száma a következő:

E u r ó p a. Ausztria - Magyarország 1.994.378, Belgium 12.000, Bosznia, 5845, Bulgária 28.000, Dánia 4080, Angolország 179.000, Franciaország 86.885, Németország 586.948, Görögország 8350, Hollandia 103.988, Olaszország 44.037, Luxemburg 1200, Svéd Norvégia 3402, Portugál 700, Rumélia (keleti) 6982, Rumánia 229.000, Oroszország 5.189.401, Szerbia 5100, Spanyolország 4500, Svájc 12.551, Törökország 75.295, Cyprus és Malta 130. Összesen 8.581.772.

Amerika. Egyesült Államok 1.136.240, Kanada 16.423, Mexico 1000, Közép-Amerika 3000, Argentína köztársaság 7015, Dutch Guiana 1250, Venezuela és Costa Rica 711, Brazília 2009, többi Dél-Amerika 2000. Összesen 1.68.948.

Azsia. Palesztina 60.000, Kaukasz 58.471, Szibéria 34.477, Közép-Azsia 12.729, Kis-Azsia és Szíria 65.000, Perzsia 35.000, India 22.000, Arábia 15.000, China és Japán 2000, Turkestan és Afganistan 14.000, Összesen 318.677.

Afrika. Marocco 150.000, Tunisz 45.000, Algéria 57.132, Egyptom 25.3000, Trinolisz 10.000, Abeszínia 50.000, Dél-Afrika 25.000. 362.432.

Ausztrália. New South Wales 6447, Queensland 733, Tasmania 107, Új-Zealand 1611, Victoria 5897, Dél-Ausztrália 786, Nyugat-Ausztrália 1259. Összesen 17.040.

Az itt felsorolt államokban összesen 10.431.829.

A kimutatás szerint tehát a zsidóságnak majdnem fele Oroszországban lakik. Második helyen van Ausztria-Magyarország, ahol közel két millió zsidó van. Harmadik az Egyesült Államok.

A legokosabb ember. Tanyai emberek mennek hazafelé a városból, ahol a hetivásár alkalmatosságából jártak. Ahogy a széles országuton bandukolnak, persze sok mindenről folyik a szóbeszéd. Így a politikáról is. Ilyenformán vélekedik az egyik magyar:

— Baj, baj, hogy meghalt Kossuth apánk. Sohse vót azóta olyan okos ember. Az országba se, az egész világba se.

Az egyik atyafi ingatja egy kiesít a fejét és hosszasan gondolkozás után beloszól a vitába:

— No, no!

— Tán tud kend okosabbat, János?

— Mán okosabbat nehezen, de legalább is olyan okosat tudok.

— Ki légyen az?

— Hát az ügyvéd urak... Mindent kimagyaráznak azok bátya, még az emberrel azt is elhitetik, hogy nekik van igazuk...

Közgazdaság.

Vetőmagyok. (Mauthner Ödön tudósítása.) A múlt hét óta nem történt lényeges változás. Minthogy Magyarország némely vidékét elöntötte az árvíz, általános volt azon nézet, hogy a muharmag iránti kereslet igen élénk lesz, oly annyira, hogy féltek, miszerint a készletek nem lesznek elegendők a szükséglet fedezésére mai napig azonban ezen vélemény helytelennek bizonyult. **Biborheremagot.** Az idei termésből a termelők kisebb mennyiségben kínálnak mint a múlt héten ezen ajánlatok azonban nem igen keltik fel az érdeklődést, mert az árkövetelések nincsenek arányban a piac jelenlegi helyzetével. Uglátszik, hogy franciaországban sikerült a termés, mert a nyert értesítések szerint a kínálat igen élénk.

Fűmagyok. Külföldi hírek szerint mindenütt jó termést várnak, másrészt az árak csökkentek. **Őszi borsó és Őszi búkkönyv** fokozott érdeklődéssel keresnek, míg az általánosan ismert zöldtrágyaféléket csak kisebb mennyiségben forgalmazták. Idei termésü eredeti bajor tarlórépamag ára folyton emelkedik. Amerikai loheremagért október-decemberi szállításra, jelenleg 54-62 koronát kérnek 50 klgként német kikötőbe szállítva.

Jegyzések nyersáruért 50 klgként Budapest.

Lóhere	70-72 kor.
Lucerna	55-60 "
Muhar	11 "

Dr. KISS KAROLY.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos

Főmunkatárs: HOFFMANN JÁNOS.

Kiadó-Nyomda, Nkikindán. Telefon. sz. 15.

Hirdetések.

Menetrend.

Nkikindáról (Temesvárra) ind. von. ideje:
6³² (reggel) személy vonat
12⁴⁷ (délután) gyors
3⁵⁷ ( ) személy
6⁵⁹ (este) gyors
7³⁰ (este) személy
3⁴⁵ (éjjel) személy

Nkikindára (Temesvár felől) érkezői idő
6³¹ (reggel) személy vonat
8⁵⁴ (reggel) gyors
5⁵⁵ (délután) személy
10⁵⁰ (délután) személy (követlen v. Bázisról)
2⁵⁷ (délután) gyors
11¹⁰ (éjjel) személy

Nkikindáról (Szegedre induló vonat)
6³⁴ (reggel) személy vonat
8⁵⁷ (reggel) gyors
11⁰⁰ (délután) személy
3⁰³ (délután) gyors
5⁰⁹ (délután) személy
11²⁸ (éjjel) személy

Nkikindára (Szegedről) érkező a vonat
6²² (reggel) személy vonat
12⁴³ (délután) gyors
3³⁷ (délután) személy
6³⁷ (délután) személy
7¹⁸ (este) személy
3²³ (éjjel) személy

Nkikindára (N.-Beeskerekre illetve Szőregh felől Karlován át) érkező a vonat
6³⁴ (reggel) személy vonat
8⁴¹ (reggel) " (közv. v. Beeskerekről)
1⁴⁹ (délután) " "
10³¹ (éjjel) vegyes

Nkikindáról (N.-Beeskerekre illetve Karlován át Szőreghre induló a vonat)
(3⁵⁰ éjjel) vegyes vonat
11⁵⁸ (délben) személy (N.-Beeskerek felé nincs csatlakozás)
1⁵⁵ (délután) " (Szőregh felé nincs csatlakozás)
7¹⁸ (este) " (Közvetlen vonal Beeskerekre)

Kérjen Ön csak
Selle és Kary-féle

BEREDINI

Legjobb
tisztítószer

minden lábbelihez
legyen az sárga vagy fekete bőrből,
különösen ajánlható
Box calf-, Oscária-, Chevreaux- és
lakkcipőkhöz. 13-4

BÉCS, XII/1.

Mindentétele üzleti könyvek tabakárak és kereskedelmi üzletek részére kaphatók a Kiadói Nyomdában.

Legkedveltebb, legtökéletesebb
aroztisztító és szépítő szerek:

Apácia

KRIEGNER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER
-SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉP GYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 gősszeplő-100 000
kúszló és
különb. kisebb g. gép üzemben.
Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kiváncra árjegyzéket legyen és
börmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uzodákkal,
kő- és kádifürdőkkel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kíváncra ingyen
és börmentve.

KATZER
szőcsmeister,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőrmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangú.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatzárja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a szakma
legjobb rangú
csépe:
REIF J.
Specialista. Bécs,
Brundelstr. 3.
Árjegyzék
ingyen

Modern
BUTOR.
Óriási választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
szobabutorokból.
Gyönyörű minták!
NEMES és LÉNYEEL
butoriparosoknál
BUDAPEST.
IV., Kevekeresztény-utca 6. sz.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok eszté-
tiku és Nat. Osztályoktól (lé-
tező és eddig) (postadíj jótállással)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádas-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és börmentve.

A terek, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN
Feltalálja az eddig ismert összes fogszerszert.
OSAN-szájvíz-essencia 28 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
szépítő-szer
Egyre 1 frt. Ehhez
balzsamozsappan 80 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legégszűszősebb
hajfestő-szer sötétbarna,
barna és fekete. Ár 2.50
Prospektus ingyen és börmentve küld:
Czerny J. Antal. Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön: London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszerárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyitvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Feljebb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő intézetben lakó növendékek
részére. Bizonyítványai államérvény-
nyelűek és az egyetemes önkéntességre jog-
nyelűek. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató

INTERNACIONÁL SZÖRVEZTŐ
néhányosori használat után az ország
készen a szőri elmozdítás. Egy tucatnyi
Pórkár: Dr. Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.
Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHAZBAN
(Erzsébet-körút 8-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Füsti embereknek orvosilag ajánlott szer. Ár 3 korona.
ADON GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 47.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
szert, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít
és 90 fillér. Postán 4 üveget
börmentve küld
KERPEL gyógyszerész
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után
teljes közpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.28%-a
33 1/2 : : 6.50%-a 34 : : 6. : -%
22 : : 8. : -% 25 : : 7. : -%
15 : : 9.80%-a 15 : : 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

PURGO

Köszvény és csúsz ellen legakereesebb

a KRIEGER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér

110,000 sorójegy, 55,000 nyerevény. Nyerevények összege 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA

a magy. kir. szab. osztályozásúak felárulató helye

BUDAPEST, Andrásy-ut 60.

Ellenért megbízhatóság! Előékenység! Kiváló eszerence!

Ha őszül a haja, használja a

„Stella”

víz, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.

Üvegje 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA

gyógyszerártervező, 6 es. és kir. leosztó József téri udvari szállítója

BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

PURGO

HOMOPATHIAI GYÓGYINTÉZET.

A védegyógyítás biztos gyógymód: astma, szív-, gyomor-, meg- és bőrbet., azékesítés, elmozdult állat.

E gyógymód megalkotója:

Dr. KOVÁCS J. Lőrincz orvos

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Rozsok és olasz fényképek készülnek

RIVOLI

fényképezési és festékes műteremben

BUDAPEST, VII. KER., KERESPELI-UT 30. SZÁM.

!!! Régi kis képek után is akartok nagyítani !!!

Hölét **PÁRIS** szálloda

Szállodás: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZÁM.

100 szoba 1 főtől fejlebb kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és söröző a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

ALÁNYI GYÓGYINTÉZET.

Mindetéseket, reklámokat szakszerepon, pontosan és legolcsóbban közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptárakban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

Budapest, VII., Erzsébet-körut 54.

Tulajdonos: Leopold Gyula igazgató

Megjelent az új X-es számú

YOST

ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A

YOST IRÓGÉP

Budapest, NEW YORK PÁLYA

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE

és SZANATORIUMA. (Hegyház)

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól ápoltt, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegségeket hygienikusan a legbőkéltebben vannak bemenőre. Kiváló előállítás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál!

a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pezsony (Pályaudvar)

PLATSCHKE VILMOS

elismerett legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorbetegségek ellen csodálatos a

RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.

Ára 1 korona. Pótlán 6 üveg bérmentve.

RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,

BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN en bérmentve küldi a —

„HÖLGYEK TITKÁRA”

főzetet kívánatra mindenkinek

ad 1337 sz.
1903.

Arverési hirdetmény.

Tisza-Hegyes község előjárósága részéről ezennel közhiré tételik, hogy a községi képviselő testületnek 51 kgy 3272/1902 illetve 119/1902 kgy 327/1903 szám alatt kelt és törvényhatóságilag 1933 kgy 38662/1902 és 425 kgy 7195/1903 szám alatt jóváhagyott határozata értelmében Tisza-Hegyes község mint erkölcsi testület tulajdonát képező és a tiszahegyesi 1104 számú telekjegyzőkönyvben felvett és úgynevezett „Tab-

la” nevű szántóföld — körülbelül 371 hold — 2 és 5 holdas parcellákban nyilvános árverés útján örökáron eladni fog.

Az árverés a helyszínén 1903. évi augusztus hó 10-én délelőtti 8 órakor fog megtartatni, mely napra a venni szándékozók meghívotnak azzal, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekinthezők,

Kelt Tisza-Hegyesen 1903 évi július hó 18-án,

Grézlay. **Alexity.**
jegyző. bíró.

Kis hirdetések

felvétetnek e lap

Kiadóhivatalában

Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

„Torontáli Közlöny”

„Kis hirdetések”

rovatában.

A kis hirdetések rovatában s minden szó egyszeri beiktatása 2 fillért vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen be- küldhetők a kis hirdetések posta- utalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny”

Kiadóhivatala Népkert-utca.

Alapítotott 1832-ben. Cs. és kir. udvari szállító Mindenütt kapható.

FERNOLENT

Fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Cremje világos cipőkhöz a legszebb fényt adják a cipőnek és tartóssá teszik a bőrt. Sárga vagy barna bőrből készült foltos, használt cipők a „Lyosin” remekfénymáz használata következtében új színüket visszanyerik.

Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse 21.